

Andakter

För en vecka, artonde veckan.
från initiativet ”Dagligt Bröd” :- dagligtbrod.com

Måndagens morgon.

En liten hälsning från redaktören och skribenterna: I och med andakten denna morgon börjar vi en ny vandring tillsammans: genom Johannesevangeliet. Under sex veckor kommer vi måndagar – lördagar att vandra igenom detta evangelium, avsnitt för avsnitt (på söndagarna kommer vi som vanligt att stanna upp inför texter som hör särskilt till respektive söndag). Välkommen att följa med. Guds välsignelse till dig som läser detta önskar vi skribenter genom Fredrik Borglin, redaktör. Nu till denna morgons andakt.

Psalm 122:3-5 - ”Ordet blev kött och tog sin boning bland oss”

Bön

Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. *Amen.*

Bibelläsning – Johannesevangeliet 1:1-18

I begynnelsen fanns Ordet, och Ordet fanns hos Gud, och Ordet var Gud. Det fanns i begynnelsen hos Gud. Allt blev till genom det, och utan det blev ingenting till av allt som finns till. I Ordet var liv, och livet var människornas ljus. Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det. Det kom en man som var sänd av Gud, hans namn var Johannes. Han kom som ett vittne för att vittna om ljuset, så att alla skulle komma till tro genom honom. Självt var han inte ljuset, men han skulle vittna om ljuset.

Det sanna ljuset, som ger alla människor ljus, skulle komma in i världen. Han var i världen, och världen hade blivit till genom honom, men världen kände honom inte. Han kom till det som var hans, och hans egna tog inte emot honom. Men åt dem som tog emot honom gav han rätten att bli Guds barn, åt alla som tror på hans namn, som har blivit födda inte av blod, inte av kroppens vilja, inte av någon mans vilja, utan av Gud.

Och Ordet blev människa och bodde bland oss, och vi såg hans härlighet, en härlighet som den ende sonen får av sin fader, och han var fylld av nåd och sanning. Johannes vittnar om honom och ropar: ”Det var om honom jag sade: Han som kommer efter mig går före mig, ty han fanns före mig.” Av hans fullhet har vi alla fått del, med nåd och åter nåd. Ty lagen gavs genom Mose, [men] nåden och sanningen har kommit genom Jesus Kristus. Ingen har någonsin sett Gud. Den ende sonen, själv gud och alltid nära Fadern, han har förklarat honom för oss.

Betraktelse

Johannes är den evangelist som vill få sina medkristna att se sanningen i hela dess djup och höghet. Det är historiskt sant att Jesus föddes av Maria och tog år på sig att bli vuxen, precis som andra människor. Till skillnad från andra människor var han helt sann och rättfärdig, och utrustad med gudomlig insikt och kraft till andras läkedom. Han dödades men uppstod ur graven och lever. Detta står i alla evangelierna, och är kärnan i den kristna tron.

Men Johannes vill att de troende skall se djupare ändå och inse att detta redan beundransvärda människoliv är något mycket större än vi först ser. Gud har skapat allt genom sitt Ord, som är Sonen. Och eftersom Gud, Sonen frambringar universum och inte tvärtom, har Jesu födelse på jorden kosmisk betydelse och förändrar mänsklighetens själva grundvillkor och möjligheter. Det finns något skadat och skadligt med människan, ett ”mörker” som hotar att fördärva denna värld, inklusive oss själva, och som vi människor med all god vilja inte rår på; det måste besegras av Guds ljus. Det är det som sker genom Jesu liv, och vi människor kan få del av det livet.

Det Johannes s.a.s. lägger till de gammaltestamentliga skapelse- och syndafallsberättelserna som ekar, särskilt i de första verserna, är först och främst att Jesus Kristus som Guds Son är med och skapar universum. Världsalltet är präglad av Guds Ord, och det är därför skapelsen också samlas ihop, räddas, försonas tillbaka till sitt ursprung hos Skaparen genom Guds Son, Människosonen, Jesus Kristus. Världens utveckling

startar i Gud och har sitt mål i Gud. Det vi vet om detta kommer från honom som är både Gud och människa.

Där kommer den andra informationen, som det Gamla testamentets skrifter bara ger svaga aningar om: att han som skapat allt också frälser allt, genom att häpnadsväckande nog bege sig in i sin egen skapelse, bli en verklig människa av kött och blod och ge oss andra ”rätten att bli Guds barn, åt alla som tror på hans namn, som har blivit födda inte av blod, inte av kroppens vilja, inte av någon mans vilja, utan av Gud”. Att människor ska nå fram till den tron är syftet med hela evangeliet, som det sammanfattas i Joh. 20:30-31.

”Rätten” (grek. *exousia*) är alltså inte en medfödd mänsklig rättighet i största allmänhet, utan kan snarare översättas med ”(delegerad) auktoritet, legitim makt och tillgång till”. Evangelierna använder ofta *exousia* när de talar om Jesu makt att bota och att ge sanna besked om vad Gud vill och gör. Vår ”rätt” att bli Guds barn innebär, enkelt sagt att vi genom tron har rätt att peka på Jesus och säga: ”Han betalar”. Eller med Johannes ord: ”Av hans fullhet har vi alla fått del, med nåd och åter nåd.”

Det är där vi får börja, både en ny dag och läsningen av det här evangeliet, i den *exousia* och nåd som också vi har fått. I fullheten som finns i oss, och som vi befinner oss i – båda synsätten är riktiga. Vi har redan gått över från döden till livet (som det heter i Joh. 5:24), även om vi inte känner det så än. En ny värld öppnar sig ...

Förbön

Tack, gode Gud, för en ny dag som du ger ur din hand och tack för livet med dig. Hjälp mig den här dagen att bättre se sanningen i hela dess djup och höghet. Fyll mig den här dagen av liv, av kraft, av nåd, av förväntan på allt det goda som du ger den här dagen. Och gör mig redo för vad du har tänkt för mig just den här dagen.

I början av denna dag och denna vecka ber vi åter om din närvaro och ditt förbarmande i och över det som nu sker: i världen, i Sverige, i vår närhet och inom oss. Tack att du ser och redan är i det som sker, tack att du inte är långt borta från någon enda av oss. Vi ber om synliga

ingripanden från dig, för världens skull och för ditt rikes och din barmhärtighets skull. I Jesu namn. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Nåd och frid från Gud, vår fader, och herren Jesus Kristus. (Gal 1:3)

Bengt Holmberg

Måndagens kväll.

Psalm 426 - ”Hör du rösten? Ser du mannen?”

Bön

Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. *Amen.*

Bibelläsning – Johannesevangeliet 1:19-34

Och detta var Johannes vittnesbörd när judarna i Jerusalem sände präster och leviter för att fråga honom: ”Vem är du?” Han bekände och förnekade inte, han bekände: ”Jag är inte Messias.” De frågade: ”Vad är du då? Är du Elia?” Han svarade: ”Nej, det är jag inte.” – ”Är du Profeten?” – ”Nej”, svarade han. Då sade de: ”Vem är du? Vi måste ha ett svar åt dem som har skickat oss. Vad säger du om dig själv?” Han sade: ”Jag är en röst som ropar i öknen: Gör vägen rak för Herren, som profeten Jesaja har sagt.”

Också några fariseer hade sänts ut, och de frågade honom: ”Varför döper du då, om du inte är Messias och inte heller Elia eller Profeten?” Johannes svarade: ”Jag döper med vatten. Mitt ibland er står en som ni inte känner, han som kommer efter mig. Jag är inte värdig att knyta upp remmen på hans

sandaler.” Detta hände i Betania på andra sidan Jordan, där Johannes döpte. Nästa dag såg han Jesus komma, och han sade: ”Där är Guds lamm som tar bort världens synd. Det är om honom jag har sagt: Efter mig kommer en som går före mig, ty han fanns före mig. Jag kände honom inte, men för att han skall bli sedd av Israel har jag kommit och döper med vatten.” Och Johannes vittnade och sade: ”Jag har sett Anden komma ner från himlen som en duva och stanna över honom. Jag kände honom inte, men han som sände mig att döpa med vatten sade till mig: ’Den som du ser Anden komma ner och stanna över, han är den som döper med helig ande.’ Jag har sett det, och jag har vittnat om att han är Guds utvalde.”

Betraktelse

Johannes ”Dopparen” (som ordet ”Döparen” betyder) är ett gott exempel på att självmedvetande och ödmjukhet kan förenas inom en och samma person. När han svarar på myndigheternas och de lärdes frågor är han ödmjuk beträffande vem han är. Nej, Messias är han då rakt inte. Och inte gör han anspråk på att vara Guds förberedare ”Elia” (enligt Malaki 3–4), eller Profeten som ska komma (5 Mos. 18). (Vi ska ha klart för oss att alla dessa titlar är mänskliga, inte något intrång i Guds domän). Johannes vill inte hävda någon titel alls för sin del, utan beskriver sig själv som bara ”en röst” (inte ”Rösten”), ett eko av ropet från öknen i Jes. 40, Bered vägen för Herren.

Men hur går denna anspråkslöshet ihop med det Johannes *gör*? Det är fariseernas berättigade fråga. Han kallar ju Guds Israel till omvändelse, en inre moralisk och andlig helomvändning till Gud från en slentrianmässig och självnöjd ”gudstillhörighet”. Och enligt Johannes kräver den omvändelsen, inte som i Lagen att man går upp och offerar skuldoffer i templet, utan att man går ut till honom själv i det rinnande vattnet för att bli nerdoppad, ja, ”dränkt” från sin synd och upplyft till den renhet och rättfärdighet från Gud, som är nödvändig för den som ska klara mötet med Guds förbrännande helighet. Något så enormt anspråksfullt har inte hörts i Israel på hundratals år!

Så frågan är ofrånkomlig: ”Men om du inte är någon, varför döper du

då?” I sin funktion som omvändelseprofet och befriare från synd och skuld för sitt judiska folk kräver och erbjuder Johannes något som egentligen bara Gud kan, vilket de religiösa ledarna ser som förhävelse och skäl till misstro. De kan inte få ihop hans hävdande av personlig ringhet med hans oböjliga övertygelse om att just hans dop är Guds kallelse till hela sitt folk nu. Svaret på det finner man först om man ser Johannes i relation till den han ska förbereda. Jovisst döper jag, svarar Dopparen, men det är ”bara” ett dop i vatten, en ringa början och förberedelse till det verkliga Dopet, som Han-Som-Kommer ska ge er, dopet i Anden. Jämförd med Honom är jag ingen.

Nästa dag kommer Jesus från Nasaret till Johannes dopställe, och när Johannes får se honom, så känner han igen honom och säger han att den där mannen är den han tidigare nämnt, Han-Som-Kommer: ”Där är Guds Lamm som tar bort världens synd” (v. 29). Men ’känner igen honom’ – säger han inte här: ”Jag kände honom inte” (v. 33)? Jo, men det syftar inte på deras jordiska bekantskap (som nog funnits sedan pojåkåren), utan betyder: ’och ändå visste jag tidigare inte vem han verkligen och djupast sett är’. Men nu, när han ser Jesus, förstår han att den han fått veta skulle komma till hans omvändelsesdop i vatten och då, unikt nog, bli döpt av Anden också är Han som ska ge (”döpa med”) Helig Ande till människor, dvs. ”Guds (offer)Lamm”, befriaren från synd.

Johannes och Jesus har båda en roll att spela i Rikets kommande, en liten förberedande och en ofantligt mycket större, utförande – och Johannes vet vilken hans roll är. Märkligt men sant så vill Gud använda människor i sitt verk, så att hans gärningar sker via oss. Var och en av oss som tror har också en förberedande roll i Riket, dvs. var och en av oss tas i bruk för andras frälsning – som dopbarnets förälder, eller fadder, eller som förebedjare och så en del av den troendemiljö som sprider vittnesbördet om den verkliga Frälsaren.

Förbön

Tack, käre himmelske Far, för den här dagen. Tack att jag får vara ditt barn, den här dagen och alla dagar. Tack att du anförtror också mig att

vara medarbetare i ditt rike, vägled mig och ge mig kraft till det uppdraget, idag och alla dagar.

Käre far, inför denna natt överlämnar jag till dig all oro, all rädsla och all ångest, och alla som människor som lever i detta just nu. Herre, bär oss och allt det där, så att vi inte behöver bära det själva. Herre, tack att du ser och att du vet, och för att du aldrig är långt borta från någon enda av oss. Var hos dem denna natt, kom till dem som ropar efter dig denna natt, visa dig för dem som söker dig denna natt, du som har det och är den som vi behöver. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Må han som är fridens herre skänka er sin frid, alltid och på alla sätt. Herren är med er alla. (2 Thess 3:16)

Bengt Holmberg

Tisdagens morgon.

Psalm 414 - ”Så långt som havets bölja går”

Bön

Himmelske Fader, också den här dagen behöver jag och vill jag höra dig tala. Därför ber jag dig nu: Gör mig stilla så att jag i tystanden kan höra din röst och de ord du har tänkt för mig. I Jesu namn. *Amen*.

Bibelläsning – Johannesevangeliet 1:35-51

Nästa dag stod Johannes där igen med två av sina lärjungar. När Jesus kom gående såg Johannes på honom och sade: ”Där är Guds lamm.” De båda

lärjungarna hörde vad han sade och följde efter Jesus. Jesus vände sig om, och då han såg att de följde honom frågade han vad de ville. De svarade: "Rabbi (det betyder mästare), var bor du?" Han sade: "Följ med och se!" De gick med honom och såg var han bodde och stannade hos honom den dagen. Det var sent på eftermiddagen. Andreas, Simon Petrus bror, var en av de två som hade hört Johannes ord och följt med Jesus. Han träffade först sin bror, Simon, och sade till honom: "Vi har funnit Messias" (det betyder Kristus). Han tog med honom till Jesus. Jesus såg på Simon och sade: "Du är Simon, Johannes son. Du skall heta Kefas" (det betyder Petrus). Nästa dag tänkte Jesus bege sig därifrån till Galileen. Då träffade han Filippos. Han sade till honom: "Följ mig!" Filippos var från Betsaida, från samma stad som Andreas och Petrus. Filippos träffade Natanael och sade till honom: "Vi har funnit honom som det står om i Moses lag och hos profeterna, Jesus, Josefs son, från Nasaret." Natanael sade: "Kan det komma något gott från Nasaret?" Filippos svarade: "Följ med och se!" Jesus såg Natanael komma och sade om honom: "Där är en sann israelit, en som är utan svek." Natanael frågade: "Hur kan du känna mig?" Jesus svarade: "Innan Filippos ropade på dig såg jag dig under fikonsträdet." Natanael svarade: "Rabbi, du är Guds son, du är Israels konung." Då sade Jesus till honom: "Du tror därför att jag sade att jag såg dig under fikonsträdet. Större ting skall du få se." Och han sade: "Sannerligen, jag säger er: ni skall få se himlen öppen och Guds änglar stiga upp och stiga ner över Människosonen."

Betraktelse

Så har vi nu börjat vår vandring genom Johannesevangeliet, och i läsningen denna morgon får vi till oss att också Jesus har börjat sin vandring, sin verksamhet bland människor, en verksamhet bestående av tecken, undervisning, samlande av lärjungar, helanden, med mera. Så här långt har vi fått ta del av den välkända Johannes-prologen och evangelisten Johannes redogörelse för Jesu dop.

Sedan fortsätter Johannes sitt evangelium med att berätta om vad som händer *nästa dag* (och eftersom vi i läsningen denna morgon hittar formuleringen *nästa dag* också mitt i texten, så utspelar sig dessa händelser

helt enkelt under två dagar, och under dessa två dagar så kallar alltså Jesus sina första lärjungar: En som vi inte vet namnet på, Andreas, hans bror Simon som får namnet Kefas (som betyder Petrus), Filippos och Natanael.

Det är intressant att notera att redan såhär alldeles i början av Johannesevangeliet så förses vi som läsare med en mängd titlar och beskrivningar av Jesus som hjälper oss att teckna bilden av Jesus och bättre förstå vem han djupast sett är. Jesus kallas i dessa verser *Guds lamm, Rabbi, Messias/ Kristus, honom som det står om i Moses lag och hos profeterna, Guds son, Israels konung och Människosonen*. Allt detta är Jesus inte bara i största allmänhet och rent objektivt, han är det också helt personligt för var och en som med öppet hjärta kommer till honom.

Också intressant att notera är hur kallelsen att bli lärjunge tycks fungera där i början: De två första (som först var Johannes lärjungar) följer helt enkelt efter Jesus, och blir hembjudna till honom. Andreas tycks få med sin bror Simon/Petrus/Kefas, till Filippos säger Jesus helt enkelt: *Följ mig!*, och sedan är det Filippos som bjuder med Natanael in i lärjungagemenskapen på samma sätt som Andreas fått med sin bror. Och en nyckelfras i sammanhanget tycks vara: *följ med och se!* Jesus säger det först till de två tidigare Johanneslärjungarna som svar på deras fråga om var Jesus bor. Sedan säger Filippos samma sak till Natanael.

Just den där frasen, *följ med och se*, gör vi rätt i att betrakta som ett tilltal också till oss. Hur den exakta frågan lyder kan så klart variera. Kanske är den frågan från oss till Jesus: *får jag var din lärjunga? Vad är din tanke med mitt liv? Den där egenskapen eller erfarenheten som jag har – vad kan du göra av den? Svaret är, också till dig och mig och till alla som ärligt kommer med sina frågor och sin längtan, också den här dagen: *följ med och se!**

Förbön

Käre himmelske Fader, tack för den här dagen och för varje ny dag. Hjälp mig den här dagen att följa dig, att följa med och se vad du har i beredskap för mig idag. Visa mig på något som gör att jag växer i min relation till dig, och låt mig få vandra i den frid och kraft som bara du kan ge.

Också den här dagen ber vi att du förbarmar dig och griper in i världen. Låt fler människor få komma till klarhet med vem du är, vad du har gjort och vad du kan göra. Visa mer av dig för alla som ber om det. Kom med kraft och hälsa till de försvagade och sjuka. Kom med vishet och barmhärtighet till världens ledare, och med din nåd och frid till hela din skapelse. I Jesu namn, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Nåd, barmhärtighet och frid från Gud fadern och från Jesus Kristus, Faderns son, skall vara med oss i sanning och kärlek. (2 Joh v. 3)

Tisdagens kväll.

Psalm 414 - "Så långt som havets bölja går"

Bön

Gode och underbare Gud, möt mig nu, när jag nalkas dig, kom med den stillhet som är av dig. Kom med ditt ljus, kom med din sanning. *Amen*.

Bibelläsning – Johannesevangeliet 2:1-12

På tredje dagen hölls ett bröllop i Kana i Galileen, och Jesu mor var där. Jesus och hans lärjungar var också bjudna till bröllopet. Vinet tog slut, och Jesu mor sade till honom: "De har inget vin." Jesus svarade: "Låt mig vara, kvinna. Min stund har inte kommit än." Hans mor sade till tjänarna: "Gör det han säger åt er." Där stod sex stora stenkärl för vattnet till judarnas reningsceremonier; vart och ett rymde omkring hundra liter. Jesus sade: "Fyll kärlen med vatten", och de fyllde dem till

brädden. Sedan sade han: ”Ös upp och bär det till bröllopsvärden”, och det gjorde de. Värden smakade på vattnet, som nu hade blivit vin. Eftersom han inte visste varifrån det kom – men det visste tjänarna som hade öst upp vattnet – ropade han på brudgummen och sade: ”Alla andra bjuder först på det goda vinet och på det sämre när gästerna börjar bli berusade. Men du har sparat det goda vinet ända till nu.” Så gjorde Jesus det första av sina tecken; det var i Kana i Galileen. Han uppenbarade sin härlighet, och hans lärjungar trodde på honom. Sedan gick han ner till Kafarnaum tillsammans med sin mor och sina bröder och lärjungarna, och där stannade de några dagar.

Betraktelse

Vår vandring genom Johannes evangelium fortsätter: I andakten i morse läste vi om hur Jesus under två dagar kallade sina första fyra lärjungar, i andakten denna kväll läser vi om vad Jesus gjorde *på tredje dagen*. Denna tidsangivelse betyder med stor sannolikhet *inte* ”på tredje dagen av Jesu verksamhet”, alltså dagen efter det som vi läste om i andakten i morse. Snarare ska vi uppfatta detta som ”på tredje dagen efter det som precis har berättats,” för från den plats där Jesus träffat Johannes och blivit döpt av honom (i Ainon nära Salim, se Joh 3:23) och till Kana nära Nasaret i Galileen där Jesus befinner sig i dagens text, är det ca 50-60 kilometer. Jesus har alltså kommit tillbaka till sina hemtrakter, och har tillsammans med sina lärjungar blivit bjudna till ett bröllop. Också Jesu mor Maria var där, och när vinet tog slut gör Jesus det välkända vinundret. Och vattnet blev inte bara till vin, det blev till och med bättre än det vin som gästerna hittills fått (och som tagit slut), bröllopsvärden säger ju: *Alla andra bjuder först på det goda vinet och på det sämre när gästerna börjar bli berusade. Men du har sparat det goda vinet ända till nu.*

Evangelisten Johannes skriver om denna händelse: *Så gjorde Jesus det första av sina tecken; det var i Kana i Galileen. Han uppenbarade sin härlighet, och hans lärjungar trodde på honom.* Att Jesus gjorde detta *tecken*, betyder inte bara att Jesus avslöjar något av sin gudomliga förmåga, utan också att han visar på den djupare verklighet som framträder i vår värld genom Jesu liv,

gärning och undervisning, nämligen himmelriket, som också det liknas vid en bröllopsmåltid (läs gärna om detta i Matt 22:1-14). Detta tecken, och andra tecken som vi kommer stöta på allteftersom vi vandrar fram genom Johannesevangeliet, är just detta: både tecken på vem Jesus är och vad han kan göra, och tecken på den verklighet, himmelriket, som han kommer med och etablerar här ibland oss.

I andakten imorse stannade vi upp inför en kort fras som både Jesus och en av lärjungarna yttrade, frasen *följ med och se*. I texten denna kväll finns också en fras som vi gör rätt i att tänka på som en hälsning till oss. Det är Marias ord till tjänarna: *Gör det han* (det vill säga Jesus) *säger åt er*. Det är en mycket god uppmaning också till oss, också den här dagen: *gör det han säger åt er*.

Förbön

Tack, käre Herre, för också den här dagen. Tack att du lett mig och följt mig den här dagen, och att du gör det varje dag. Hjälp mig att höra vad din Son Jesus Kristus säger, och hjälp mig att göra det som jag hör att han säger åt mig.

Herre, vi ber denna kväll om din frid och ro. Din frid och ro för oss själva och för de människor som finns i vår närhet. Din frid och ro överallt där det finns oro: runt omkring oss, i vårt land, och över hela världen. Kom med vishet till de styrande, helande till de sjuka, kraft till de vårdande, förbarmande till de ropande. Genom Jesus Kristus, din Son och vår Herre. *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Nåd från vår herre Jesus Kristus, kärlek från Gud och gemenskap från den heliga Anden åt er alla. (2 Kor 13:13)

Onsdagens morgon.

Psalm 65 - ”Omkring ditt ord, o Jesus, oss stilla gör”

Bön

”Herre, du min herde i liv och död, stilla mina sinnen och min själ när jag nu närmar mig dig. Möt mig också den här dagen och den här stunden med din närvaro och ditt tilltal. I Jesu namn. *Amen.*”

Bibelläsning – Johannesevangeliet 2:13-25

Judarnas påskfest närmade sig, och Jesus gick upp till Jerusalem. I templet stötte han på dem som sålde oxar och får och duvor och dem som satt där och växlade pengar. Han gjorde en piska av repstumpar och drev ut allesammans ur templet med deras får och oxar. Han slog ut växlarnas pengar och vätte omkull deras bord, och till dem som sålde duvor sade han: ”Bort med allt det här! Gör inte min faders hus till en saluhall.” Och hans lärjungar kom ihåg att det står skrivet: Lidelsen för ditt hus skall förtära mig. Judarna sade då till honom: ”Vad kan du visa oss för tecken, du som gör så här?” Jesus svarade: ”Riv ner detta tempel, så skall jag låta det uppstå igen på tre dagar.” Judarna sade: ”I fyrtiosex år har man byggt på det här templet, och du skall låta det uppstå igen på tre dagar!” Men det tempel han talade om var hans kropp. När han sedan uppstod från de döda kom hans lärjungar ihåg att han hade sagt detta, och de trodde på skriften och på ordet som Jesus hade sagt. Medan han var i Jerusalem under påskhögtiden kom många till tro på hans namn när de såg de tecken han gjorde. Men själv anförtrodde sig Jesus inte åt dem, eftersom han kände dem alla och inte behövde höra någon vittna om människan. Han visste av sig själv vad som fanns i människan.

Betraktelse

Vår vandring genom Johannes evangelium fortsätter, och i läsningen denna morgon får vi ett gott exempel på att Johannesevangeliet till viss del skiljer sig från de övriga evangelisternas beskrivningar av Jesu liv och verksamhet. Matteus, Markus och Lukas evangelier, som brukar kallas för *synoptikerna*

(grekiska för *samsyn*, alltså: de *samseende* evangelierna) eftersom deras struktur och innehåll är så lika varandra, beskriver hur Jesus kommer till Jerusalem *en gång*, den sista veckan av sitt liv, för att i Jerusalem göra det som var hans livs djupaste uppgift: lida, dö och uppstå och på så sätt ge frid med Gud för dig och mig och alla människor som kommer till honom.

Matteus, Markus och Lukas berättar om hur Jesus under denna sista vecka av sitt liv kommer till tempelplatsen och blir upprörd över vad han ser pågår där, och helt sonika driver bort alla köpmän och pengaväxlare från tempelplatsen. Men Johannes berättar i sitt evangelium om hur Jesus är i Jerusalem i samband med de olika judiska högtiderna vid flera tillfällen, vilket vi kommer upptäcka allteftersom på vår vandring genom Johannesevangeliet. Och det är vid detta första besök i Jerusalem som Jesus enligt Johannes rensar templet, med hänvisning till att det är Guds hus, och inte någon *saluhall*. Men hur ska vi förstå denna olikhet?

Ett sätt att förstå denna olikhet är utifrån att Johannesevangeliet som sagt skiljer sig från de övriga, för Johannes tycks ha en liten anna tanke med sitt evangelium än vad *synoptikerna* har. Om du följde med på vandringen genom Markusevangeliet som avslutades för knappt två veckor sedan, så minns du kanske hur Jesus hos Markus steg för steg avslöjade sig för sina lärjungar, men att de ändå inte riktigt förstod vem han var förrän efter hans uppståndelse.

Markus ledde oss pedagogiskt från Jesu första tid i Galileen och vad han gjorde och sa där, på vandringen mot Jerusalem där det stegvis uppenbarade sig vilket som var hans viktigaste uppdrag, och så till sist under den sista veckan i Jerusalem, där allting fullbordas och knyts samman. Markusevangeliet, som förmodligen var det första av de fyra att skrivas, kan vi tänka på som en första introduktion till Jesus Kristus, där vem han är introduceras (också för oss som läser) bit för bit. Och det är inte konstigt om vi inte förstår allt – det gjorde ju inte ens Jesu första lärjungar.

Men Johannesevangeliet (som förmodligen var det sista av de fyra att skrivas) kan vi med fördel tänka på inte som en introduktion till Jesus Kristus, utan som något av en fortsättningskurs. Av Johannes inbjuds vi till en djupare meditation under vår läsning över vem Kristus är, inte bara i

största allmänhet, utan också för oss var och en personligen. Redan i andakten igår morse när vi läste om hur de första lärjungarna kallades, mötte vi inte mindre än sju titlar/epitet på Jesus i samma textavsnitt, titlar/epitet som alla beskriver någon aspekt av hans väsen, funktion och uppdrag. Sådant gör vi gott i att stanna upp en stund och be och meditera över.

I andakten denna morgon, när vi läser ur det andra av Johannes-evangeliets 21 kapitel, är Jesus redan i Jerusalem, i händelsernas centrum, och talar om templet som ska rivas ner och sedan byggas upp igen på tre dagar – men templet som han talar om är hans kropp. Redan här i början ligger alltså fokus på fullbordandet. Jesus kommer att beskrivas med många olika ord, och tala om sig själv med många olika ord – det kommer vi att upptäcka allteftersom på vår *Johannesvandring*. Men redan här i andra kapitlet talar Jesus om sin viktigaste roll, vilket påminner oss om något viktigt: bland allt han kan och vill vara för oss, så vill han först och främst vara vår frälsare. Så det finnas alltså saker att stanna upp inför, be och meditera över, och upptäcka, också den här dagen.

Förbön

Tack, Käre Herre, för den här nya dagen, och för varje ny dag som du ger. Den här dagen ber jag dig, himmelske Fader, om tid: hjälp mig att finna och avsätta tid med dig. Hjälp mig att verkligen stanna upp och be och meditera över vem din Son, Jesus Kristus, är. Sänd din helige Ande till mig, för att måla bilden av min frälsare tydligare och tydligare.

Vi ber den här dagen också om din ledning och ditt beskydd. Vi ber om det för hela din värld, för vår del av den, för våra sammanhang, för våra närmaste och för oss själva. Kom du och präglade dem alla, på ett nytt och djupare sätt än förr. Låt din välsignelse, din frid och din glädje präglade din skapelse mer och på ett djupare sätt än förut, och visa mig hur jag kan vara med i arbetet för detta. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem

som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Nåd från herren Jesus åt alla. (Upp 22:21)

Onsdagens kväll.

Psalm 28 - "Så älskade Gud världen all"

Bön

Käre himmelske Fader, kom till mig och gör mig stilla, så att jag kan ta emot det som du vill ge just nu. Öppna mitt hjärtas öra för dina ljuvliga ord. Undervisa mig om din vägar. *Amen*.

Bibelläsning – Johannesevangeliet 3:1-21

Bland fariseerna fanns en man som hette Nikodemos och var medlem av judarnas råd. Han kom till Jesus en natt och sade: "Rabbi, vi vet att det är från Gud du har kommit som lärare. Ingen kan göra sådana tecken som du utan att Gud är med honom." Jesus svarade: "Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike." Nikodemos svarade: "Hur kan någon födas när han är gammal? Han kan väl inte komma in i moderlivet och födas en gång till?" Jesus svarade: "Sannerligen, jag säger dig: den som inte blir född av vatten och ande kan inte komma in i Guds rike. Det som har fötts av kött är kött, och det som har fötts av ande är ande. Var inte förvånad över att jag sade att ni måste födas på nytt. Vinden blåser vart den vill, och du hör den blåsa, men du vet inte varifrån den kommer eller vart den far. Så är det med var och en som har fötts av anden." Nikodemos frågade: "Hur är detta möjligt?" Jesus svarade: "Du skall vara lärare för Israel och förstår inte det! Sannerligen, jag säger dig: det vi vet förkunnar vi, och det vi har sett vittnar vi om, men ni tar inte emot vårt vittnesbörd. Om ni inte tror när jag talar till er om det jordiska, hur skall ni då kunna tro när jag talar till er om det himmelska?"

Ingen har stigit upp till himlen utom den som stigit ner från himlen: Människosonen. Liksom Mose hängde upp ormen i öknen, så måste Människosonen upphöjas för att var och en som tror på honom skall ha evigt liv. Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv. Ty Gud sände inte sin son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom. Den som tror på honom blir inte dömd, men den som inte tror är redan dömd, eftersom han inte har trott på Guds ende sons namn. Och detta är domen, att när ljuset kom in i världen, då älskade människorna mörkret mer än ljuset, eftersom deras gärningar var onda. Den som gör det onda avskyr ljuset och kommer inte till ljuset, för att hans gärningar inte skall avslöjas. Men den som handlar efter sanningen, han kommer till ljuset, för att det skall bli uppenbart att han gör vad Gud vill.”

Betraktelse

Vår vandring genom Johannesevangeliet fortsätter, och i andakten ikväll får vi ta del av ett samtal mellan Jesus och *Nikodemus*, som *var medlem av judarnas råd*. Nikodemus nämns inte av de övriga evangelisterna, men här hos Johannes stöter vi på honom vid ytterligare två tillfällen: den första gången då olika religiösa företrädare diskuterar sina olika uppfattningar om Jesus, den andra gången då Jesus begravs (se Joh 7:50 & 19:38-39). Nikodemus var vänligt inställd till Jesus, och vi gör nog rättast i att betrakta honom som en *lärjunge till Jesus, fast i hemlighet* (se Joh 19:38-39). Också när vi läser Jesus och Nikodemus samtal i andakten denna kväll, står det klart att detta inte är något konfrontativt samtal som Jesus har med någon av de religiösa ledarna, som vi kan läsa om på många andra ställen i evangelierna. Det vi läser i andakten denna kväll är ett intimt och förtroligt samtal, och det skedde på natten, troligtvis för att det inte var särskilt uppskattat om en medlem av det judiska stora rådet ville tala förtroligt med en stridbar och obekväm profetgestalt med stora anspråk på att tala Guds ord och kritisera den religiösa eliten, och som precis ställt till en stor scen på tempelplatsen (som vi ju läste om i andakten i morse). Så i skydd av mörkret söker Nikodemus upp Jesus för att tala med honom.

Och i detta samtal så finns några goda påminnelser till dig och mig som läser detta. En sådan påminnelse är att Gud kommer med och vill ge oss nytt liv: det talas om att vara *född på nytt* och att bli det *av vatten och ande*. Det handlar om *dopet och tron*, om att de ger nytt liv från Gud: Dopet i vatten, då vi får Guds Ande, som vi sedan tar emot genom att tro. Den gåva Gud ger i dopet tar vi emot och öppnar genom att tro på honom.

Men i samtalet mellan Jesus och Nikodemus finns fler påminnelser. Med utgångspunkt i avsnittet om Mose och kopparormen (se 4 Mos 21:4-9) där något (kopparormen) blev upphöjt för att folket skulle kunna se på den och få leva, talar Jesus om hur han själv ska upphöjas för att människor ska kunna se på honom (i tro) och därmed få leva. Och när Jesus talar om hur han själv ska *upphöjas*, så syftar det både på att han hängs *upp* på korset, och att han *uppstår* och är *uppstigen* till himmelen. Dessa båda saker är grunden till att vi får liv då vi tror på honom, både nytt liv här och nu *och* evigt liv hos Gud i tillvaron efter detta.

Centrum i det Jesus säger är versen 3:16, som inte sällan kallas *Lilla Bibeln* för att den lyfter fram Bibelns allra mest centrala budskap i en enda vers: *Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv*. Och detta påminner oss om just detta att den kristna tron inte först och främst handlar om vad du eller jag gör eller inte gör, har gjort eller inte gjort, utan först och främst om vad Gud i Jesus Kristus har gjort för oss: att tro att detta har hänt, och komma till klarhet med att det har skett också för mig och gäller också mig, när jag tror på honom.

Och när Gud nu har gjort det som han gjorde för oss, är det inte särskilt svårt att komma till upptäckten att Gud också vill göra stora och underbara saker både för oss, men också och inte minst med oss och genom oss. Den största gåvan, frälsningen, har vi redan fått, och är vår att ta emot i tro. Sedan vill Gud forma oss till gåvor att ge till andra, så att han kan verka genom oss, också den här dagen.

Förbön

Så tackar jag dig Herre, också för den dag som nu går mot sitt slut. Tack att du så älskar världen, att du gav den din ende son, för att de som tror

på honom inte ska gå under, utan att evigt liv. Hjälp mig, käre himmelske Fader, att tillgodogöra mig de orden mer och mer. Låt insikten växa i mig, att de orden gäller också mig, och forma mig till en gåva till andra, så att du kan verka genom mig.

Herre, också den här kvällen ber jag om din vägledning och ditt beskydd. Förbarma dig över din skapelse och allt som är i den. Vägled världens ledare och länder, vägled din kyrka och ditt folk. Kom med mer av din fred och frid in i världen, in i den här stunden, och in i varje människas inre, du som är god och trofast. Genom Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Nåd och frid från honom som är och som var och som kommer. (Upp 1:4)

Torsdagens morgon.

Psalm 62:6 - ”Döden skrämmer mig ej mera, ty dess udd bröt Jesus av”

Bön

Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. *Amen.*

Bibelläsning – Johannesevangeliet 3:22–36

Sedan gick Jesus och hans lärjungar till Judeen, och där stannade han en tid med dem och döpte. Också Johannes döpte; det var i Ainon nära Salim, där det var gott om vatten, och folk kom dit och blev döpta. Johannes hade nämligen ännu inte satts i fängelse.

Ett par av Johannes lärjungar kom att diskutera reningsbruken med

några judar, och de gick till Johannes och sade: ”Rabbi, han som var tillsammans med dig på andra sidan Jordan och som du vittnade om, han döper nu själv, och alla kommer till honom.” Johannes svarade: ”Ingen får något som inte ges honom från himlen. Ni kan själva vittna om att jag sade: ’Jag är inte Messias utan har blivit utsänd att gå framför honom.’ Brudgum är den som har bruden. Brudgummens vän, som står och hör på honom, gläder sig åt brudgummens röst. Den glädjen har nu blivit min helt och fullt. Han skall bli större och jag bli mindre.”

Den som kommer ovanifrån står över alla. Den som kommer från jorden tillhör jorden och talar jordiskt. Den som kommer från himlen vittnar om vad han har sett och hört, och ingen tar emot hans vittnesbörd. Den som tar emot hans vittnesbörd erkänner därmed att det Gud säger är sant. Ty den som Gud har sänt talar Guds ord; Gud ger Anden utan att mäta. Fadern älskar Sonen och har lagt allt i hans hand. Den som tror på Sonen har evigt liv. Men den som vägrar att tro på Sonen skall inte se livet, utan Guds vrede blir kvar över honom.

Betraktelse

En av skillnaderna mellan Johannes evangelium och de tre första evangelierna är kronologin, dvs. tidsramen och tidsplaceringen av händelserna och orden i Jesu liv. Markus-kronologin (som Matteus och Lukas båda övertar) är vag och allmän, allt efter dopet verkar äga rum under mindre än ett år och slutar med den enda påskhögtid Jesus var med om som vuxen, nämligen den under vilken han lider och dödas i Jerusalem. Den påskan är i Johannesevangeliet hans *tredje* påsk efter dopet i Jordan.

Hur kommer detta sig? Av de två första lärjungar Döparen förlorar/släpper till Jesus i Joh. 1 vet vi namnet på en, nämligen Andreas, bror till Simon Petrus. Den andres namn meddelas inte, men kan nog vara Johannes, bror till Jakob Sebedeusson – dessa två brödrapar nämns först i alla namnlistor på gruppen ”de tolv”. Och har man som denne ”namnlöse” varit med i gruppen närmast Jesus från dag 1 (jfr Joh. 21:24), kan man unna sig en stillsam korrigerings/komplettering av den förenklade och stiliserade kronologin i Mk-Mt-Lk.

I det fjärde evangeliet är Johannes och Jesus med varsin lärjungagrupp också samtidigt verksamma som döpare i Judeen, vilket naturligtvis väcker frågor om relationen mellan dem och deras respektive dop. Är Jesus en döpare 2, en som öppnar filial till Döpar-rörelsen? Hur såg de på varandra egentligen – ett radarpar i Rikets tjänst, eller under ytan konkurrenter med rätt olika agendor?

I Johannesevangeliet finns inte ett spår kvar av Döparens undrande fråga till Jesus från ökenfängelset Makerus: ”Är du Han-Som-Kommer, eller ska vi vänta på någon annan” (Mt 11:3, Lk 7:19)? Jesu respekt för sin store ”Elia”, mentorn Johannes, är påtaglig i det indirekta men likväl tydligt jakande svar han skickar tillbaka till Döparen (ungefär: ”jämför det du hör om mig med det Jesaja säger, och du har svaret”). – Och evangelisten Johannes skildrar döparen Johannes helt i det övervunna tvivlets perspektiv: Han är större än jag. ’Jag är inte Messias utan har blivit utsänd att gå framför honom.’ Det viktiga är inte precisa bestämningen eller rätta titeln eller termen för att tala om vem jag är, det viktiga är det Gud ville, den Messias Gud ville förbereda vägen för genom mig.

Så visar Johannes vägen för varje kristen i fråga om attityden till sig själv och vad folk ska tänka om mig. Det viktiga ligger inte hur känd och uppskattad jag blivit, om det står om mig i tidningen, eller om mitt eftermäle blev vackert. ”Mig är det likgiltig om ni eller någon mänsklig domstol dömer mig. Inte heller dömer jag mig själv. Mitt samvete är rent” (o, den som kunde säga det!), ”men det betyder inte att jag är frikänd. Den som dömer mig är Herren”, skriver Paulus i 1 Kor. 4:3–4. Notera det sköna och fridfulla i att inte behöva bedöma sig själv heller! Det ligger en vila i att lämna *all* dom, inklusive all tanke på egna synder och skulden för dem i Guds händer. Också här har vi ”rätten” att som Guds barn ständigt få peka på Jesus och säga: Han betalar!

Förbön

Tack, käre Herre, för den här nya dagen, och för att du bjuder på varje ny dag. Tack att allt, också den här dagen, ligger i din hand. Tack att det är du som en gång ska dömma mig, och att jag då får peka på din Son

som du sänt i världen av kärlek till den och till mig. Hjälp mig den här dagen att leva i din glädje och kraft. Förjaga mina rädslor, och gör mig frimodig i mitt liv med och för dig.

Käre far, den här dagen ber vi på nytt om din närvaro och ditt ingripande i världen och i allt det som sker i den just nu. Gode Gud, kom med vishet till de styrande, med helande till de sjuka, med kraft till de vårdande, med frid till de döende. Led oss igenom den här dagen, så att det får bli en dag till din ära och i din närhet. Låt oss den här dagen få upptäcka något mer av dig och av din kärlek till oss. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Väx till i nåd och i kunskap om vår herre och frälsare Jesus Kristus. Hans är härligheten, nu och till evighetens dag, *Amen.* (2 Pet 3:18)

Bengt Holmberg

Torsdagens kväll.

Psalm 530 - ”En dunkel örtagård jag vet”

Bön

Ack, Herre Jesus, hör min röst, gör dig ett tempel i mitt bröst. Uti mitt hjärta bliv och bo, så har jag tröst och evig ro. Amen.

Bibelläsning – Johannesevangeliet 4:1–26

När Jesus förstod att fariseerna hade fått höra att han vann fler lärjungar än Johannes och döpte fler – det var dock inte Jesus själv som döpte,

utan hans lärjungar – lämnade han Judeen och begav sig på nytt till Galileen. Han måste ta vägen genom Samarien och kom där till en stad som hette Sykar, inte långt från den mark som Jakob gav sin son Josef. Där fanns Jakobs källa. Jesus, som var trött efter vandringen, satte sig ner vid källan. Det var mitt på dagen. En samarisk kvinna kom för att hämta vatten. Jesus sade till henne: ”Ge mig något att dricka.” Lärjungarna hade nämligen gått bort till staden för att köpa mat. – Samariskan sade: ”Hur kan du, som är jude, be mig om vatten? Jag är ju en samarisk kvinna.” (Judarna vill inte ha något med samarierna att göra.)

Jesus svarade henne: ”Om du visste vad Gud har att ge och vem det är som säger till dig: Ge mig något att dricka, då skulle du ha bätt honom, och han skulle ha gett dig levande vatten.” – Kvinnan sade: ”Herre, du har inget att hämta upp det med och brunnen är djup. Varifrån tar du då det levande vattnet? Skulle du vara större än vår fader Jakob som gav oss brunnen och själv drack ur den, liksom hans söner och hans boskap?”

Jesus svarade: ”Den som dricker av det här vattnet blir törstig igen. Men den som dricker av det vatten jag ger honom blir aldrig mer törstig. Det vatten jag ger blir en källa i honom, med ett flöde som ger evigt liv.” – Kvinnan sade till honom: ”Herre, ge mig det vattnet, så att jag aldrig blir törstig och behöver gå hit efter vatten.” Jesus sade: ”Gå och hämta din man.” – Kvinnan svarade: ”Jag har ingen man.”

Jesus sade: ”Du har rätt när du säger att du inte har någon man. Fem män har du haft, och den du nu har är inte din man. Där talade du sanning.” – Kvinnan sade: ”Herre, jag ser att du är en profet. Våra fäder har tillbett Gud på det här berget, men ni säger att platsen där man skall tillbe honom finns i Jerusalem.”

Jesus svarade: ”Tro mig, kvinna, den tid kommer då det varken är på det här berget eller i Jerusalem som ni skall tillbe Fadern. Ni tillber det som ni inte känner till. Vi tillber det vi känner till, eftersom frälsningen kommer från judarna. Men den tid kommer, ja, den är redan här, då alla sanna gudstillbedjare skall tillbe Fadern i ande och sanning. Ty så vill Fadern att man skall tillbe honom. Gud är ande, och de som tillber honom måste tillbe i ande och sanning.” – Kvinnan sade: ”Jag vet att

Messias kommer” (alltså den Smorde) ”och när han kommer skall han låta oss veta allt.” Jesus sade till henne: ”Det är jag, den som talar till dig.”

Betraktelse

Jesus var törstig på riktigt – det blir man lätt i den stekheta solen på Västbanken (då: Samaria). Så det var en naturlig begäran från hans sida att be kvinnan som kom ut med sin kruka till brunnen om att få litet vatten. Men han var också törstig på ett annat sätt, efter hennes tro – liksom han alltid sökte efter gudstron hos den han talade med. Han vill komma i samtal med henne.

Det märkliga, som hon också reagerade direkt på, var att en judisk man normalt skulle ha undvikit att be någon kvinna i detta icke-judiska landskap om vatten. Han skulle riskerat att bli rituellt oren av hennes ojudiska händer på krukans. – Men hur vet hon att han är jude då? Å, det finns många subtila signaler att avläsa i beteende, klädsel, utseende hos människor. Närmast låg väl att Jesus talade som judarna norr om Samaria, en tydligt galileisk dialekt (jfr Mark 14:70).

Jesus fångar upp hennes replik och vänder på saken. ”Om du visste vad Gud (!) har att ge och vem jag är, skulle du ha bett mig om vatten, och jag skulle gett dig ’levande’ vatten”. Levande vatten betyder å ena sidan helt enkelt rinnande vatten, som alltid är friskare än brunnen eller regnvattencisternens stillastående. Å den andra kan det avse vatten som ger liv i en djupare mening – den johanneiske Jesus tycker om dubbeltydiga ord. Hon frågar litet häpet var han skulle få det ifrån – det enda vatten som finns i närheten ligger i den djupa brunnen här utanför Sykar som judarnas och samariernas gemensamme anfader Jakob var smart nog att hitta och gräva fram. Och så lägger hon till, litet spefullt eller flirtigt: ”Skulle du vara större än han?”

Nu är samtalet igång, och Jesus leder det vidare i den riktning han vill ha det. Han ökar på det löftesrika i sitt erbjudande: han kan ge vatten som läskar så mycket att man aldrig blir törstig igen. Det blir en källa inuti den människa som dricker det, ett flöde som ger evigt liv. (Jfr samtalet om bröd som verkligen mättar i Joh. 6). Om nu kvinnan inte riktigt vill höra

på det örat (”evigt liv?”), så svarar hon i alla fall som om samtalet fortfarande rör sig om dricksvatten: Javisst, Herre, ge mig det totalt törstbefriande vattnet, så behöver jag aldrig gå hit och möda mig med att dra upp det ur brunnen mer. Det låter mest som ett till intet förpliktande, rentav ironiskt ja till ett otroligt förslag.

Men nu är rollerna ombytta, nu är det hon som har bett om hans vatten, och han svarar med ett villkor som är förstummande och inte har det minsta med vatten att göra. ”Hämta din man.” Hon värjer sig och sitt privatliv så gott det går med att hon inte har någon man. Men Jesus ser på henne och säger med vetandets tyngd att hon visst har en man, men att han inte är hennes, så hon talar sant och ljuger på samma gång. Han har sett in i hennes mångmannaelände, men den blick hon mötte när han avslöjade det är inte den genomskådande fördömarens hårda blick, utan barmhärtighetens. Hon ser att han verkligen vill – och kan – hjälpa henne i den livets törst som har fört henne så fel till där hon nu är. Hon blir avslöjad, men kan också bli upprättad.

Hon konstaterar att han är en profet, en som vet sådant (också om henne) som bara Gud vet. Men vad gör man då Gud kommer in i samtalet? Hon börjar diskutera teologi, närmare bestämt den fråga som skiljde samarier och judar åt, var den sanna tillbedjan ska ske. Jesus lyfter frågan till hur den ska ske i den snart kommande tiden (i ande och sanning), vilket får henne att associera till den kommande Messias (på samariska Taheb, ”Han-Som-Återkommer/-Återställer”). Han kan avgöra, avslöja och upprätta allt.

Jesus slutreplik är: ”Det är jag (jfr JAG ÄR i 2 Mos. 3:14) som talar med dig”. Då är hon framme; hon tror.

Förbön

Tack, himmelske far, för den här dagen. Tack för din nåd och din vägledning, den här dagen och alla dagar. Tack för att du ser mig helt igenom, och för att du gör det med barmhärtighet. Hjälp att leva öppet och ärligt i din närhet, och hjälp mig att tillbe dig i Ande och Sanning.

Den här kvällen och inför den här natten ber vi dig på nytt om din

närvaro överallt i världen. Herre, du som vet att vi behöver dig, hjälp oss så att också vi själva förstår att vi behöver dig. Vi ber om din frid överallt där ofriden och ångesten har makten. Låt ditt ljus bryta fram och din frid breda ut sig i våra hjärtan och i hela din skapelse. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Må han som är fridens Gud helga er helt igenom, och må er ande, själ och kropp bevaras hela och oskadda, så att de är utan fläck när vår herre Jesus Kristus kommer. Nåd från vår herre Jesus Kristus åt er alla. (1 Thess 5:23, 28)

Bengt Holmberg

Fredagens morgon.

Psalm 183 - ”Som sådden förnimmer Guds välbehag”

Bön

Gode Gud, du som inte är långt borta från någon ända av oss, förbarma dig över mig och kom mig nära på ett sådant sätt att jag förstår att du är här. Ge mig stillhet, så att jag kan höra de ord som du har tänkt för mig. I Jesu namn. *Amen*.

Bibelläsning – Johannesevangeliet 4:27-42

I detsamma kom lärjungarna. De blev förvånade över att han talade med en kvinna, men ingen frågade vad han ville henne eller varför han talade med henne. Kvinnan lät sin vattenkruka stå och gick bort till staden och sade till folket där: ”Kom så får ni se en man som har sagt mig allt som jag har gjort.

Kan han vara Messias?” De gick ut ur staden för att söka upp honom. Under tiden sade lärjungarna till honom: ”Rabbi, kom och ät.” Han svarade: ”Jag har mat att äta som ni inte känner till.” Lärjungarna sade då till varandra: ”Kan någon ha kommit med mat till honom?” Jesus sade: ”Min mat är att göra hans vilja som har sänt mig och att fullborda hans verk. Ni säger: fyra månader till, så är det dags att skörda. Men jag säger er: lyft blicken och se hur fälten redan har vitnat till skörd. Den som skördar får sin lön, han bärgrar grödan till evigt liv, så att den som sått och den som skördar kan glädja sig tillsammans. Här gäller ju ordet att en sår och en annan skördar. Jag har sänt er att skörda där ni inte behövt arbeta. Andra har arbetat, och ni får lönen för deras möda.”

Många samarier från den staden hade kommit till tro på honom genom kvinnans ord när hon försäkrade: ”Han har sagt mig allt som jag har gjort.” När samarierna kom till honom bad de honom stanna hos dem, och han stannade där två dagar. Många fler kom till tro genom hans egna ord, och de sade till kvinnan: ”Nu är det inte längre vad du har sagt som får oss att tro. Vi har själva hört honom och vet att han verkligen är världens frälsare.”

Betraktelse

Vår vandring genom Johannesevangeliet fortsätter, och det samtal som vi fick lyssna till i andakten igår kväll mellan Jesus och den samariska kvinnan är nu slut. Kvinnan går in i staden och berättar om det möte hon haft vid brunnen. Det hon säger väcker människors både nyfikenhet och tro, och folket i staden beger sig ut till brunnen för att själva undersöka vem Jesus är. Under tiden äger ett nytt samtal rum, men mellan Jesus och lärjungarna. Lärjungarna, som varit inne i staden för att köpa mat (Joh 4:8) har kommit tillbaka och säger åt Jesus att komma och äta med dem. Jesu något kryptiska svar, att han *har mat att äta som ni inte känner till* och därpå att hans mat *är att göra hans vilja som har sänt mig och att fullborda hans verk* betyder inte att Jesus lever utan att behöva äta. Snarare tycks Jesus vidga begreppet näring, inte så att mat eller dryck kan bli något överflödigt som vi klarar oss utan, men Jesus pekar på att det också finns annat i tillvaron som ger oss näring: Den som vill leva i Jesu efterföljd ska

betrakta det som en livsnödvändig näring att söka, följa och *göra* Guds vilja. Det blir som ett slags mat, helt enkelt.

Också en annan episod i evangelierna handlar om detta: när Jesus efter sitt dop är i öknen i 40 dagar för att sättas på prov av djävulen, utmanas han av denne till att bland annat göra stenar till bröd. På detta svarar Jesus att *människan skall inte leva bara av bröd, utan av varje ord som utgår ur Guds mun* (se Matt 4:1-11, orden är ett citat från 5 Mos 8:3). Trons relation med Gud, det han ger och att följa honom ger näring och föda, även om vi också behöver vanlig mat och dryck.

Men varför Jesus väljer att inte äta i just den här situationen visar sig strax. Jesus talar om att det är fyra månader kvar till skörden (som ägde rum i maj-juni, alltså utspelar sig denna episod i januari-februari), men uppmanar lärjungarna: *lyft blicken och se hur fälten redan har vitnat till skörd*. Jesus talar om skörden *i Guds rike*, detta att människor har fått höra Ordet som såtts ut, och det har fått gro och slå rot inom oss, och växa upp till en tro - då blir det skörd i Guds rike. Sådd och skörd för Guds rike pågår och hela tiden, ibland tar växtprocessen längre tid, ibland går det snabbare, eller till och med riktigt snabbt.

Som i texten vi läser idag: det står att *många samarier från den staden hade kommit till tro på honom genom kvinnans ord*. Det är därför de beger sig ut till brunnen, och ber Jesus stanna hos dem. Jesus lät maten vänta, eftersom han visste att det var skördetid för Guds rike. Och Jesus förblir i staden i två dagar, fler kommer till tro, och människor stärks i sin tro på så sätt att den kommer att vila på mer än kvinnans vittnesbörd, för folket säger *ju nu är det inte längre vad du har sagt som får oss att tro. Vi har själva hört honom och vet att han verkligen är världens frälsare*.

För oss som försöker leva som Jesu lärjungar idag finns det också i den här texten påminnelser till oss: Trons liv med Gud innebär att också vi ska finnas med i arbetet med sådd och skörd. Ibland är det lättare, ibland svårare. Jesus säger ju: *Jag har sänt er att skörda där ni inte behövt arbeta. Andra har arbetat, och ni får lönen för deras möda*. När det är så är det gott, men ibland ser det också ut så att vi får så och så utan att se växt eller skörd. Då är det vi som arbetar, men andra får lön för vår möda. Men

oavsett hur vi tycker att det går med sådd- och skördarbetet just den eller den dagen, så är det också vår mat att göra hans vilja som har sänt oss. Att så och skörda hjälper oss att hålla oss nära honom som är skördens Herre (se Matt 9:38/Luk 10:2), också den här dagen.

Förbön

Tack, käre himmelske Fader, för den här nya dagen. Hjälp mig att ta emot den ur dina händer. Visa mig den här dagen vad av sådd- och skördarbete du har tänkt för mig, men mer än det: visa mig mer av vem du är. Hjälp mig att se hur du är i det som ligger framför mig. Jag söker dig och vill finna dig och jag längtar efter din frälsning. Tack för att du söker mig och vill finna mig.

Vi ber idag om din närvaro och ditt ingripande i allt det som nu sker i världen. Herre, hjälp din kyrka och ditt folk att jubla och vara glada över dig, men att inte titta bort när vi ser nöden i världen. Låt din kyrka över hela jorden få vara mänsklighetens ljus, som lyser starkt i denna världens mörker. Välsigna och bevara oss, idag och alla dagar. I Jesu namn. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Må vår herre Jesus Kristus själv och Gud, vår fader, som älskar oss och i sin nåd har gett oss evig tröst och säkert hopp, uppmuntra och styrka er till allt gott i gärning och ord. (2 Thess 2:16-17)

Fredagens kväll.

Psalm 271 - "Närmare, Gud, till dig"

Bön

Käre far, jag ber dig om stillhet och ro. Tack att jag får vara i din närhet, att jag får vila i din famn. Tack också att du har något att säga mig just i den här stunden. Hjälp mig nu att lyssna till det. I Jesu namn. *Amen.*

Bibelläsning – Johannesevangeliet 4:43-54

Efter de två dagarna fortsatte Jesus till Galileen. Han hade själv vittnat om att en profet inte har något anseende i sin hemtrakt. När han nu kom till Galileen blev han väl mottagen, eftersom galileerna hade sett allt han hade gjort i Jerusalem under högtiden. De hade också firat högtiden där. Han kom alltså tillbaka till Kana i Galileen, där han hade gjort vattnet till vin.

En man i kunglig tjänst hade en son som låg sjuk i Kafarnaum. När han fick höra att Jesus hade lämnat Judeen och var i Galileen, sökte han upp honom och bad honom komma ner till Kafarnaum och bota hans son, som låg för döden. Jesus sade till honom: ”Om ni inte får se tecken och under, så tror ni inte.” Ämbetsmannen sade: ”Herre, kom innan mitt barn dör.” Jesus svarade: ”Gå hem, din son lever.” Mannen trodde på vad Jesus sade och gick. När han ännu var på väg hem möttes han av sina tjänare, som talade om för honom att pojken levde. Han frågade då vid vilken tid på dagen han hade blivit bättre, och de svarade: ”I går vid sjunde timmen lämnade febern honom.” Då förstod fadern att det hade hänt just när Jesus sade till honom: ”Din son lever”, och han kom till tro liksom alla i hans hus. Detta var det andra tecknet, och Jesus gjorde det när han hade kommit från Judeen till Galileen.

Betraktelse

Vår vandring genom Johannesevangeliet fortsätter, precis som Jesu vandring fortsätter. Efter de två dagarna i den samariska byn, *fortsatte Jesus till Galileen*. Johannes berättar i ett kort inskott vad vi kan förvänta oss när vi läser om Jesu vistelse där: Å ena sidan hade Jesus vittnat om att *en profet inte har något anseende i sin hemtrakt*, men å andra sidan berättar Johannes att Jesus blev väl mottagen i Galileen, *eftersom galileerna hade sett allt han hade gjort i Jerusalem under högtiden* (som beskrivs i Joh 2:13-25), *för de hade också firat högtiden där*. Jesus kommer alltså *tillbaka till Kana i*

Galileen, där han hade gjort vattnet till vin (se Joh 2:1-12), det under som Johannes kallar för *det första av Jesu tecken* (se Joh 2:11), och i avsnittet som vi läser nu ikväll påpekar Johannes att det som sker här *var det andra tecknet* som Jesus gjorde.

Och det som sker är att *en man i kunglig tjänst hade en son som låg sjuk i Kafarnaum*. Mannen fick höra att Jesus var i Galileen, och sökte upp honom i Kana för att förmå honom att följa med honom hem och bota hans son. Avståndet mellan Kafarnaum och Kana är omkring 30 km, och höjdskillnaden mellan det betydligt högre belägna Kana och Kafarnaum nere vid Galileiska sjön var omkring 700 meter. Mannen hade alltså gått mer än en hel dagsväg, dessutom uppför, i förhoppning om att Jesus kunde bota hans son, och när mannen kommer fram ber han Jesus om just detta.

Det kan tyckas mycket osympatiskt att Jesus liksom beklagar sig över att människor vill se tecken och under, när ämbetsmannen kommer till honom och ber om hjälp för sin son som ligger för döden. Vad vi behöver ha i åtanke när vi läser dessa ord är ju dels att Jesus är i sin hemtrakt, där *en profet inte har något anseende*, dels att Jesus inte bara talar till mannen som kommit till honom med sin vädjan, utan till fler närvarande, Jesus säger ju: *Om ni inte får se tecken och under, så tror ni inte*. Vi får inte höra vad mannen först säger när han ber Jesus om hjälp, men när mannen åter vädjar till Jesus, anar vi desperationen: *Herre, kom innan mitt barn dör*.

Det som Jesus sedan säger, *Gå hem, din son lever*, blir vändpunkten både i sonens liv och för mannens tro, även om allt lägger sig till rätta först något senare. Det står att mannen *trodde på vad Jesus sade och gick*, men det är först när mannen på vägen hem (då mer än det faktum att det gick nedför måste ha underlättat hans vandring) träffar på sina tjänare och får bekräftat det han trott, som Johannes skriver om mannen att *han kom till tro*.

Vi får i texten denna kväll beskrivet för oss en tro som växer och fördjupas. Bo Giertz skriver i sin kommentar såhär: *Först kommer behovet av hjälp och beslutet att "försöka med Jesus". Sen kommer den tro som förlitar sig på ett bestämt ord, och till slut – som en följd av bönhörelsen – heter det att han "kom till tro"*. Denna växt, denna process, kunde väcka frågan också hos dig

och mig var vi är och vad vi just nu behöver. Det kan vi till exempel tala med Gud om i aftonbönen ikväll, för han vill dra oss närmre sig och föröka vår tro, varje dag. Också den här dagen.

Förbön

Tack, Gud, för den här dagen. Tack att du har följt mig och lett mig, att du har sett mig hela dagen och också ser mig helt igenom, precis just nu. Tack att du vet allt om mig, och ser min tro och min längtan och vet vad den behöver för att växa. Jag ber dig, ge mig vad jag behöver för det, och hjälp mig att lägga bort det i mitt liv som ligger emellan dig och mig.

Denna kväll ber vi dig, Gud, vaka över dem som vakar eller gråter den här natten, och låt dina änglar hålla vakt över dem som sover. Kom med helande till de sjuka, med tröst till de lidande, med vila till de trötta. Låt vår sista tanke innan vi somnar få vara på dig och din kärlek, och låt vår första tanke när vi vaknar imorgon vara detsamma. Allt vi har, och allt vi bär, överlämnar vi i dina goda och starka armar. I Jesu namn. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Nåd, barmhärtighet och frid från Gud fadern och Kristus Jesus, vår herre. (2 Tim 1:2)

Lördagens morgon.

Psalm 743 - ”Var glad, för Kristus lever”

Bön

Käre himmelske Fader, det är gott att få lita på att du hör oss när vi

kommer till dig i bön. Nu ber jag om den stillhet som är av dig, så att jag förstår att du också är här just nu. I Jesu namn. *Amen.*

Bibelläsning – Johannesevangeliet 5:1-18

Sedan inföll en av judarnas högtider, och Jesus gick upp till Jerusalem. Vid fårdammen i Jerusalem finns ett bad med det hebreiska namnet Betesda. Det har fem pelargångar, och i dem låg en mängd sjuka, blinda, lama och lytta. Där fanns en man som hade varit sjuk i trettioåttio år. Då Jesus såg honom ligga där och fick veta att han varit sjuk länge frågade han honom: ”Vill du bli frisk?” Den sjuke svarade: ”Herre, jag har ingen som kan hjälpa mig ner i bassängen när vattnet börjar svalla. Medan jag försöker ta mig dit hinner någon annan ner före mig.” Jesus sade till honom: ”Stig upp, ta din bädd och gå.” Genast blev mannen frisk och tog sin bädd och gick.

Men det var sabbat den dagen, och judarna sade till honom som hade blivit botad: ”Det är sabbat. Du får inte bära på din bädd.” Han svarade: ”Den som gjorde mig frisk sade åt mig att ta min bädd och gå.” De frågade: ”Vem var det som sade åt dig att ta den och gå?” Han som hade botats visste inte vem det var, för Jesus hade dragit sig undan eftersom det var mycket folk på platsen. Efteråt fann Jesus honom i templet och sade till honom: ”Du har blivit frisk. Synd inte mer, så att det inte händer dig något värre.” Mannen gick då och talade om för judarna att det var Jesus som hade gjort honom frisk. Nu började judarna förfölja Jesus, eftersom han hade gjort detta på en sabbat. Men han sade till dem: ”Min fader verkar ännu i denna stund, och därför verkar också jag.” Då blev judarna ännu ivrigare att döda honom, eftersom han inte bara upphävde sabbatsbudet utan också påstod att Gud var hans far och därmed jämställde sig med Gud.

Betraktelse

Vår vandring genom Johannesevangeliet fortsätter, och i läsningen denna morgon berättar Johannes för oss att ännu *en av judarnas högtider* infaller. Jesus beger sig åter igen till Jerusalem, men vilken av de tre stora judiska vallfartshögtiderna (påsk, pingst och lövhyddohögtiden) det är som infaller

denna gång vet vi inte. Johannes är inte mer exakt än att han berättar just detta: det var en judiskt högtid, och Jesus begav sig därför till Jerusalem.

Desto mera exakt är Johannes när det kommer till att beskriva platsen för det som sker: en badinrättning vid namn *Betesda*, beläget *vid fårdammen*. Denna damm låg norr om den stadsport som kallas *fårporten*, och som ledde ut mot Kidrondalen på Jerusalems östra sida (namnet *fårporten* kommer troligen av att de får som skulle offras i templet drevs in i staden genom denna port, som leder alldeles in på tempelområdet). Bibel 2000 översätter som vi sett *vid fårdammen i Jerusalem finns ett bad*, med andra översättningar istället har *vid fårporten i Jerusalem finns ett bad...* Alldeles oavsett råder ingen tvekan om vilken plats vi befinner oss på: Badet Betesda (vid fårdammen) strax norr om fårporten, utanför Jerusalem på dess östra sida.

Och just där träffar Jesus *en man som hade varit sjuk i trettioåttio år*. Till skillnad från mannen som i läsningen igår kväll fick gå långt för att be Jesus hela den sjuke sonen, kommer Jesus till denne man. Det står inte att mannen ber om hjälp (senare får vi dessutom veta att mannen inte visste vem Jesus var), istället är det Jesus som frågar: *Vill du bli frisk?* Mannen tycks inte förstå vad som är på väg att hända, utan börjar tala om sina svårigheter att komma ner till badet, eftersom ingen hjälper honom, vilket gör att andra hinner före. Så Jesus säger helt enkelt till mannen: *Stig upp, ta din bädd och gå*, och *genast blev mannen frisk och tog sin bädd och gick*. Om vi ställer detta helande bredvid det vi läste om i andakten igår kväll, ser vi att det finns många skillnader dem emellan. Men den tydliga gemensamma nämnaren är helt enkelt: Jesus helar.

Här uppenbarar sig emellertid ett problem: denna händelse ägde rum på en sabbat, vilket gör att *judarna* (vilket i Johannesevangeliet inte betyder alla judar, utan det religiösa ledarskapet: rådsmedlemmar, skriftlära, fariséer, och så vidare) blir förargade. Jesus förblir dock okänd tills han och den före detta sjuke mannen träffas igen vid templet och vi kan läsa om att ytterligare ord från Jesus till de religiösa ledarna skruvar upp deras fientlighet mot Jesus än mer, en fientlighet som vi kommer att få se betydligt mer av framöver på vår ”Johannesvandring”.

Två fraser i texten kan tjäna som påminnelser till dig och mig den här dagen. Den första är Jesu ord när han träffar på den botade mannen igen i templet: *Du har blivit frisk. Synd inte mer, så att det inte händer dig något värre.* Synden skadar inte bara vår nästa och relationen med Gud, den kan också skada oss själva. Den andra frasen är Jesu ord till de religiösa företrädarna: *Min fader verkar ännu i denna stund, och därför verkar också jag.* Vi har en Gud som är levande och verksam, också den här dagen.

Förbön

Tack, gode Fader, för den här nya dagen. Tack att du är levande och närvarande, tack att du verkar ännu i denna stund. Den här dagen ber jag dig: bevara mig från att skada mig själv, mina medmänniskor och min relation till dig. Hjälp mig att leva ärligt och varsamt, med dig, med mina medmänniskor, och med mig själv.

Käre Far, vi ber dig den här dagen för alla dem som längtar efter frid. Tack att du ger den frid som ingen annan och inget annat kan. Låt mig idag få vara ett vittne om den friden, den här dagen, i den här världen. Låt mig få bära din frid in i ofridens alla sammanhang. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Nåd och frid åt er i rikaste mått. (1 Pet 1:2b)

Lördagens kväll.

Psalm 21 - "Måne och Sol"

Bön

Låt oss be med psalmens ord: ”Jag lyfter ögat mot himmelen, och knäpper hop mina händer. Du käre Gud, som är barnens vän, till dig min tanke jag vänder.” *Amen.* (Sv. Ps. 210:1)

Bibelläsning – Johannesevangeliet 5:19-30

Jesus vände sig till dem och sade: ”Sannerligen, jag säger er: Sonen kan inte göra något av sig själv, utan bara det han ser Fadern göra. Vad Fadern gör, det gör också Sonen. Fadern älskar Sonen och visar honom allt vad han själv gör, och ännu större gärningar skall han visa honom, så att ni kommer att häpna. Ty liksom Fadern uppväcker de döda och ger dem liv, så ger också Sonen liv åt vem han vill. Och Fadern dömer ingen utan har helt överlåtit domen åt Sonen, för att alla skall ära Sonen liksom de ärar Fadern. Den som inte ärar Sonen ärar inte heller Fadern, som har sänt honom.

Sannerligen, jag säger er: den som hör mitt ord och tror på honom som har sänt mig, han har evigt liv. Han faller inte under domen utan har övergått från döden till livet. Sannerligen, jag säger er: den stund kommer, ja, den är redan här, då de döda skall höra Guds sons röst och de som hör den skall få liv. Ty liksom Fadern äger liv, så har han också låtit Sonen äga liv, och han har gett honom makt att hålla dom, eftersom han är Människosonen. Var inte förvånade över detta. Den stund kommer då alla som ligger i sina gravar skall höra hans röst och gå ut ur dem; de som har gjort det goda skall uppstå till livet, och de som har gjort det onda skall uppstå till domen. Av mig själv kan jag inte göra något: som jag hör, så dömer jag, och min dom är rättvis, ty jag följer inte min egen vilja utan hans vilja som har sänt mig.

Betraktelse

Vår vandring genom Johannes evangelium fortsätter, och i läsningen denna kväll stöter vi på en text som är tämligen olik mycket av det som vi hittills mött hos evangelisten Johannes. Istället för beskrivningar av Jesu vandring och av sådant som han sa och gjorde, läser vi denna kväll ett sammanhållet tal av Jesus, ett stycke undervisning, som i åtminstone min bibel har fått överskriften *Vad Fadern gör, det gör också Sonen.*

Dessa versar är ett bra exempel på något som vi noterat innan, nämligen att Johannesevangeliet med sitt speciella språk inte sällan inbjuder oss till ett slags läsning av texten där vi gör rätt i och ibland rentav *måste* läsa långsamt och därtill stanna upp och liksom idissla texten om och om igen, för att bättre kunna förstå inte bara vad som sägs och menas, utan också vad texten på ett djupare plan har att säga om oss och Gud. Den metoden är bra att använda i all vår bibelläsning, oavsett vilken text vi läsar, men ibland blir detta särskilt nödvändigt när vi läser just Johannesevangeliet.

Och precis som överskriften (i åtminstone min bibel) anger, så handlar dessa versar om att det emellan Fadern och Sonen finns en länk, en överensstämmelse, en *enhet*. Kristen tro innebär en tro på och en relation till en *tre-enig* Gud, som är Fader, Son och helig Ande. Den helige Ande nämns inte i den text vi läser denna kväll, men vi gör ändå rätt i att betrakta dessa verser som en hjälp för oss till att förstå Guds enhet, även om det bara är enheten mellan Fadern och Sonen som beskrivs i dessa versar. Men denna enhet beskrivs bestå i ett flertal saker, berättar texten för oss.

En sådan sak är enhet när kommer till handling, till verksamhet: Jesus säger att *Sonen kan inte göra något av sig själv, utan bara det han ser Fadern göra*. Lite längre ner i texten säger Jesus något som uttrycker ungefär samma sak: *Av mig själv kan jag inte göra något: som jag hör, så dömer jag, och min dom är rättvis, ty jag följer inte min egen vilja utan hans vilja som har sänt mig*.

En sådan slags verksamhet som binder Fadern och Sonen samman handlar om att Gud är den som äger och ger liv: precis som Fadern *uppväcker de döda och ger dem liv*, så *ger också Sonen liv åt vem han vill*. Fadern och Sonen är en enhet inte bara i detta att de *ger* liv, utan också i att de *äger* liv, Jesus säger ju: *Ty liksom Fadern äger liv, så har han också låtit Sonen äga liv*.

Sedan finns det också en uppmaning till oss i texten som handlar om denna enhet, det står: *alla skall ära Sonen liksom de ärar Fadern. Den som inte ärar Sonen ärar inte heller Fadern, som har sänt honom*. Gud är treenig, han är Fader, Son och Ande, men är en enda i vilja och verksamhet, men också i kärlek till dig och mig. Därför är det både gott och rätt att ära honom, också den här dagen.

Förbön

Gud, Fader, Son och Ande, tack att du är en enda. Tack att du i dig själv är en gemenskap som kallar mig att leva i gemenskap med dig. Dra mig djupare in i den gemenskapen, och hjälp mig att leva på ett sådant sätt, att jag själv inte håller emot när du drar.

Den här kvällen ber jag dig: Vaka över mig, käre Fader, när jag sover. Tack för att all min tid, dag och natt, är i dina händer. Jag lämnar min kropp, själ och ande i tryggheten hos dig. Tack för hoppet om en ny söndag. Tack för hoppet om uppståndelsen. Kom med ditt förbarmande över hela din värld och över alla dina barn. Var hos dom, käre Herre, som ropar, dem som sargar sig själv, kom till de förtvivlade och uppgivna. Möt oss, käre Herre, du som vet vad och är den som vi behöver. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre. *Amen.*

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen.*

Välsignelse

Barmhärtighet, frid och kärlek åt er i allt rikare mått. (Jud v. 2)

Söndagens morgon.

Psalm 165 - "Vår blick mot helga berget går"

Bön

Käre Herre, också den här morgonen vill jag tala med dig. Hjälp mig att också lyssna till det som du vill säga, och plocka bort allt det där som just nu ligger mellan dig och mig. Gör mig stilla inför din närvaro. I Jesu namn. *Amen.*

Bibelläsning – Lukasevangeliet 9:28-36

Ungefär en vecka senare tog han med sig Petrus och Johannes och Jakob och gick upp på berget för att be. Medan han bad förvandlades hans ansikte, och hans kläder blev vita och lysande. Och två män samtalade med honom. Det var Mose och Elia som visade sig i härlighet, och de talade om hans uttåg ur världen som han skulle fullborda i Jerusalem. Petrus och de andra hade fallit i djup sömn men vaknade och såg hans härlighet och de båda männen som stod tillsammans med honom. När dessa skulle lämna honom sade Petrus till Jesus: ”Mästare, det är bra att vi är med. Låt oss göra tre hyddor, en för dig och en för Mose och en för Elia” – han visste inte vad han sade. Men medan han talade kom ett moln och sänkte sig över dem, och när de försvann i molnet blev lärjungarna förskräckta. En röst hördes ur molnet: ”Detta är min son, den utvalde. Lyssna till honom”, och när rösten ljöd stod Jesus där ensam. Lärjungarna teg om vad de hade sett, och vid den tiden berättade de ingenting för någon.

Betraktelse

Eftersom det idag är söndag, blir det idag en paus från vår vandring genom Johannesevangeliet. Istället kommer vi i denna andakt och i andakten ikväll att stanna upp inför en av de texter som hör särskilt till den här söndagen – evangelietexten från Lukas om berättar om vad det är som vi firar och uppmärksammar den här söndagen. Den här söndagen kallas i det kyrkoår som bland annat Svenska Kyrkan följer för *Kristi Förklarings Dag*, och temat är *Jesus förhärligad*.

Och eftersom det denna söndag handlar om *förklaring*, så kunde det vara på sin plats att säga något utifrån just det. Ordet *förklara* kan så vitt jag förstår (jag googlade på ”synonymer till förklara”) ha två betydelser. Dels kan det syfta på det som lärare och instruktörer av olika slag helst ska vara jättebra på: att *upplysa, göra tydligt, ange orsak, klarlägga*. Göra det obegripliga till något begripligt, helt enkelt.

Men att *förklara* något (eller någon) kan också ha betydelsen *att tillkännage, kungöra, formellt fastslå*. Läkare är ju till exempel de som ska död-*förklara* någon som avlidit. Den läkare som gör det, förklarar inte vad döden

innebär eller betyder som ett existentiellt fenomen, utan förklarar i betydelsen *kungör, fastslår formellt*, att den avlidna personen är död.

Vi läser i texten om hur Jesus tar med Petrus och de båda Sebedeusbröderna (den allra innersta lärjungakretsen, med andra ord) upp på ett berg. Där på berget händer det som gör att den här dagen kallas just *Kristi förklarings dag*: Genom sin röst förklarar, i betydelsen *tillkännager* Gud, Fadern om Jesus att *detta är min son, den utvalde. Lyssna till honom*.

Gud tillkännager något där på berget som gör allt annorlunda: Jesus från Nasaret, som ibland har en tendens att förminskas när vi människor talar om honom, så att han bara framstår som en rättvisekämpe, en vis lärare eller en andlig förebild, *förklaras, tillkännages* av Gud vara något mycket mer: hans egen Son. Det innebär inte att Jesus inte talade om rättvisa, eller att han inte var en vis lärare eller andlig förebild, för han var och är allt det och mer än så. Men om utgångspunkten är att Jesus först och främst är Guds Son, då har vi desto större anledning att ta också allt det andra Jesus säger på större allvar. Gud förklarar ju först: *Detta är min Son*, och uppmanar sen: *Lyssna till honom!*

Och den där sistnämnda uppmaningen är i mångt och mycket vad livet som kristen innebär: att söka Gud och låta sig sökas av honom, att lyssna till honom i bönen, i Bibeln och i gudstjänstens gemenskap. För när vi söker Gud vill och kan han förklara (*upplysa, göra tydligt, ange orsak, klarlägga*) för oss vem hans Son är, och det är gott för oss att veta. Att följa Faderns uppmaning gällande Sonen till de närvarande lärjungarna (och därmed till alla lärjungar, också den som försöker att leva som det idag), uppmaningen *Lyssna till honom*, är något gott att sträva efter varje dag, men inte minst den här dagen.

Förbön

Tack, Gud, för den här nya dagen, och för varje dag som du ger. Tack, käre himmelske Fader, för att du sände din Son i världen för vår skull. Hjälp oss att den här dagen, och alla dagar, lyssna till honom och söka honom, så att vi får alltmer förklarat för oss vem han är och vilka vi är i honom.

Idag ber vi särskilt med alla dem som inte har någon gudstjänst att gå till. Herre, möt oss där vi är, tala till oss också idag, låt oss få känna gemenskap

med dig, du som i dig själv är gemenskap. Hjälp oss att i denna tid på ett fördjupat sätt söka dig i bönen, för vår skull, för världens skull, och för ditt rikets skull. Herre, välsigna och bevara oss i ditt namn och i din närhet, också i denna tid. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Herren välsignar dig och beskyddar dig. Herren låter sitt ansikte lysa mot dig och visar dig nåd. Herren vänder sitt ansikte till dig och ger dig sin fred. (4 Mos 6:24-26)

Söndagens kväll.

Psalm 166 - ”Sorlet har dött”

Bön

Himmelske far, tack för att du, som håller himmel och jord i din hand, är nära alla dem som ropar till dig. Hör, käre far, mitt rop, kom mig nära, och tala de ord som du tänkt för mig. I Jesu namn. *Amen*.

Bibelläsning – Lukasevangeliet 9:28-36

Ungefär en vecka senare tog han med sig Petrus och Johannes och Jakob och gick upp på berget för att be. Medan han bad förvandlades hans ansikte, och hans kläder blev vita och lysande. Och två män samtalade med honom. Det var Mose och Elia som visade sig i härlighet, och de talade om hans uttåg ur världen som han skulle fullborda i Jerusalem. Petrus och de andra hade fallit i djup sömn men vaknade och såg hans härlighet och de båda männen som stod tillsammans med honom. När dessa skulle lämna honom sade Petrus till Jesus: ”Mästare, det är bra att vi är med. Låt oss

göra tre hyddor, en för dig och en för Mose och en för Elia” – han visste inte vad han sade. Men medan han talade kom ett moln och sänkte sig över dem, och när de försvann i molnet blev lärjungarna förskräckta. En röst hördes ur molnet: ”Detta är min son, den utvalde. Lyssna till honom”, och när rösten ljöd stod Jesus där ensam. Lärjungarna teg om vad de hade sett, och vid den tiden berättade de ingenting för någon.

Betraktelse

Precis som i morse stannar vi i andakten nu ikväll upp inför den evangelietext från Lukasevangeliet som i en del kyrkor på ett särskilt sätt hör till den här söndagen. I det särskilda *kyrkoår* som exempelvis Svenska Kyrkan följer heter den här söndagen *Kristi förklarings Dag*, och överskriften/temat är *Jesus förhärligad*. Och eftersom vi denna ikväll läser samma text som imorse, får vi anledning att försöka vidareutveckla resonemangen från imorse.

I andakten i morse stannade vi upp inför att ordet *förklara* har två olika betydelser, dels kan det betyda *upplysa, göra tydligt, klarlägga*, som i exemplet ”läraren *förklarade* hur det fungerade”, dels kan det betyda *tillkännage, kungöra, formellt fastslå*, som i exemplet ”läkaren *dödförklarade* den avlidne.” När det idag på *Kristi förklarings dag* handlar om att Sonen *förklaras* av Fadern, detta som vi läser om i evangelietexten, så är det en *förklaring* av den senare betydelsen som det handlar om: Det som sker där uppe på berget är alltså ingen pedagogisk genomgång som Fadern håller på temat *Detta är min Son, lyssna till honom* – det som sker där uppe på berget är ett *statement*, ett *tillkännagivande* av universums skapare och härskare.

Sedan är det så med den kristna tron och med oss som har gjort eller försöker att göra den till vår, att det behövs *förklaring* också i ordets första bemärkelse: att *klarlägga, göra tydligt*. Den som har kommit till punkten att man vet tillräckligt om den kristna tron och litar tillräckligt på den för att ge Gud sitt *Ja* har kommit långt och nått fram till något underbart. Men det finns på samma gång något underbart och utmanande med den kristna tron som aldrig tar slut: det finns alltid mer att upptäcka, för Gud har alltid med att ge.

Om vi återvänder till det där berget i evangelietexten så kan vi notera en intressant detalj: det står om Petrus, efter hans märkliga förslag om att bygga de tre hyddorna, att *han visste inte vad han sade*. Det som hände där på berget måste helt enkelt ha blivit för mycket för honom, och det står om honom, och om Jakob och Johannes som också var med, att de blev *förskräckta* och att de sedan *teg om vad de hade sett*. Guds närvaro och det som de var med om hade berört dem på djupet, bortom det förklarliga. Just det där kan vi tänka på som en påminnelse för den här kvällen: Att Gud inte bara vill förklara sig själv och vilka vi är för honom och blir genom tron på honom, när vi ger honom och hans ord tid och uppmärksamhet. Han vill också komma i beröring med oss, göra sig kännbar för oss, ge oss erfarenheter av vem han är, också den här dagen.

Förbön

Tack, käre Fader, för också den här dagen. Tack att du förklarade din Son där på berget, och för att du genom din Ande och ditt ord vill förklara för oss alltmer av dig själv för oss. Gör oss uppmärksamma på din närvaro, lyhörda för din undervisning, och mottagliga för din beröring. Denna kväll ber vi för hela din värld: Herre, förbarma dig, var med din mänsklighet i den kamp vi nu står i. Kom till de sjuka med helande, kom till de vårdande med vishet och kraft till fördjupad omsorg. Kom till ledande med vishet, kom till de oroliga och rädda med din frid. Och kom till din kyrka och hjälp henne att vara ett vittne om dig också i denna tid. Genom Jesus Kristus, din Son och vår Herre, *Amen*.

Herrens Bön

Vår Fader, du som är i himlen. Låt ditt namn bli helgat. Låt ditt rike komma. Låt din vilja ske, på jorden, såsom i himlen. Ge oss idag det bröd vi behöver, och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss. Och utsätt oss inte för prövning, utan rädda oss ifrån det onda. Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet, *Amen*.

Välsignelse

Må hoppets Gud fylla er tro med all glädje och frid och ge er ett allt rikare hopp genom den heliga andens kraft. (Rom 15:13)

Med önskan och förhoppning om Guds frid och välsignelse över dig i ditt andaktsliv.

Fredrik Borglin, 2020. Allt material får kopieras och användas helt fritt.

Bibelutdragen hämtade ur Bibel 2000, <http://www.bibeln.se>